

18. januar 2018

TALE

Talepunkter til brug for besvarelsen af BEU alm. del-samrådsspørgsmål Z om satsberegning ved genindplacering i dagpengeperioden den 18. januar 2018

Samrådsspørgsmål Z

"Mener ministeren, det er rimeligt, at dagpengeforsikrede kan opleve en markant lavere dagpengesats ved genindplacering i dagpengesystemet, når de lever op til dagpengeforligets målsætning om, at det skal kunne betale sig at arbejde, og at flere skal påtage sig småjob og vikariater? Der henvises til Fagbladet 3F den 30. oktober 2017: "Dagpengereform: A-kassechefer: Nye regler er chokerende og håbløse", jf. <https://fagbladet3f.dk/artikel/kassechefer-nye-regler-er-chokerende-og-haabloese>)."

Indledning

Samrådet i dag handler om de nye regler for beregning af dagpengesats, og hvilke konsekvenser de har, hvis man påtager sig småjobs eller vikariater.

De nye regler udspringer af aftalen om et tryggere dagpengesystem, der blev indgået i efteråret 2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet og som trådte i kraft 1. juli 2017. Reglerne og aftalen bygger på Dagpengekommissionens anbefalinger.

I Dagpengekommissionen sad arbejdsmarkedets parter som bekendt med, og der var enighed i kommissionen om de nye beregningsregler.

Allerførst vil jeg gerne slå fast, at de nye regler om satsberegning indebærer, at ledige samlet set stilles

bedre end efter de gamle regler. Det var også Dagpengekommissionens udgangspunkt for den model, de lagde frem.

I lovforslaget, der udmønter dagpengeaftalen, er det skønnet, at de nye satsberegningsregler indebærer en årlig merudgift på 110 mio. kr.

De nye regler for satsberegning er derfor på ingen måde en sparerøvelse – tværtimod.

Som vi også drøftede i forbindelse med behandlingen af lovforslaget, kan der dog forekomme situationer, hvor de nye regler og den enkeltes arbejdsituation kan medføre en forholdsvis stor ændring i dagpengesatsen.

Det vil jeg gerne understrege, at alle aftalepartier og arbejdsmarkedets parter er gået ind til med åbne øjne.

Det var således en enig Dagpengekommission, der anbefalede de nye satsberegningsregler. LO og lønmodtagersiden bakkede også op om de nye regler, selvom det betød, at nogle dagpengemodtagere ville få beregnet en lavere sats. Og det skyldes jo, at reglerne samlet set stiller dagpengemodtagerne bedre.

Der var ligeledes enighed blandt aftalepartierne om de nye regler. Og både Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti stemte for de nye regler, fordi de nye regler helt overordnet set skaber et bedre dagpengesystem for dagpengemodtagerne.

Jeg skal også understrege, at Folketinget under behandlingen af lovforslag L 181 af 27. april 2016 om implementeringen af dagpengereformen havde stort fokus på problemstillingen, herunder Dagpengekommissionens vurdering af betydningen af de nye beregningsregler.

Jeg skal her særligt henvide til den daværende beskæftigelsesministers svar til Folketingets Beskæftigelsesudvalg på spørgsmål nr. 11 og 12, hvor Dagpengekommissionens beregninger behandles. Det fremgår heraf, at kommissionens vurdering er udtryk for et skøn, og at de faktiske konsekvenser først vil kendes efter reformens ikrafttræden.

Og endelig så blev spørgsmålet også drøftet ved behandlingen af samrådsspørgsmål A stillet til lovforslag L 181.

Det kan derfor ikke komme bag på nogen af Folketingets partier, at de nye beregningsregler vil betyde, at et mindretal af dagpengemodtagerne kan få beregnet en lavere sats. Ligesom det heller ikke kan komme bag på nogen, at flere dagpengemod-

tagere til gengæld vil få mere i dagpenge og at ingen dagpengemodtagere kan få genberegnet deres sats midt i optjeningsperioden.

Jeg vil gerne understrege, at selvom der kan forekomme situationer, hvor dagpengemodtagere får en lavere sats, så tegner det ikke et retvisende billede af det nye dagpengesystem.

De faktiske tal viser, at næsten ni ud af ti dagpengemodtagere, der siden 1. juli 2017 er blevet genindplaceret, har enten fået beregnet den samme eller en højere dagpengesats end tidligere.

Det generelle billede er altså, at langt de fleste er bedre stillet end tidligere.

De nye satsberegningsregler

Jeg vil nu kort gennemgå de nye beregningsregler, der trådte i kraft 1. juli 2017.

De nye regler betyder, at der skal ske en ny beregning af dagpengesatsen, når man har optjent en ny dagpengeperiode, og at den skal ske på grundlag af indkomsten i de 12 måneder, hvor man har tjent mest, inden for de seneste 24 måneder.

Tidligere var kravet, at det var indkomsten i de sidste tre måneder, hvor man havde arbejdet i 320 timer.

De tidligere beregningsregler betød, at ledige kunne risikere, at de skulle have genberegnet deres dagpengesats i løbet af dagpengeperioden. Det var tilfældet, hvis de tog et job i en kortere periode og til en lavere løn – og den tidligere dagpengesats var beregnet mindst et år tidligere.

Det ønskede Dagpengekommissionen og partierne bag dagpengereformen at gøre op med.

De nye beregningsregler sikrer derfor, at der kun beregnes en ny sats, når der er optjent beskæftigelse nok til en helt ny dagpengeperiode.

Det sikrer også en bedre sammenhæng mellem det arbejde, der giver ret til dagpenge, og den sats, som arbejdet skal afspejle. Det var også et mål for Dagpengekommissionen og aftalepartierne.

Overordnet set betyder de nye satsberegningsregler, at dagpengesatsen i højere grad end tidligere afspejler den løn, som man faktisk har haft over en længere periode.

Det skal ses i lyset af, at satsen efter de gamle regler typisk afspejlede de sidste tre måneder med løn. Det var altså muligt med en kort arbejdsindsats at opnå en høj dagpengesats, som ikke afspejlede den reelle beskæftigelse, inden man blev ledig.

Konsekvenser af de nye beregningsregler for dagpengemodtagere

Konsekvenserne af de nye beregningsregler for dagpengemodtagere er, som det også var forudsat i aftalen, at nogle vil gå op i sats med de nye regler, mens en mindre gruppe vil gå ned i sats.

Som jeg har nævnt, så har næsten ni ud af ti dagpengemodtagere, der er blevet genplaceret, fået beregnet den samme eller en højere dagpengesats end tidligere.

Det fremgår af en opgørelse, som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har foretaget på baggrund af oplysninger fra Danske A-kasser.

Opgørelsen viser, at 9.530 personer er blevet genindplaceret i dagpengesystemet efter 1. juli 2017. Heraf har ca. 64 procent fået beregnet den samme sats som før genindplaceringen, ca. 24 procent har fået beregnet en højere sats, og ca. 11 procent har fået beregnet en lavere dagpengesats.

Blandt de dagpengemodtagere, der har fået beregnet en lavere sats, har over halvdelen fået reduceret satsen med mindre end 5 procent.

Tallene for de genindplacerede medlemmer kan ikke sammenlignes med Dagpengekommisionens beregninger, da kommissionens beregninger ved-

rører *alle* personer, der bliver indplaceret i dagpengesystemet. Opgørelsen fra styrelsen vedrører *alene* personer, der er blevet genindplaceret. De to tal kan dermed ikke sammenlignes en til en.

Jeg vil derfor endnu en gang slå fast, at de nye satsberegningsregler er en forbedring for danske lønmodtagere.

Tydeligt incitament til at tage kortvarige job

De nye dagpengeregler skaber bedre vilkår for dagpengemodtagere og skaber et tydeligt incitament for ledige til at komme i beskæftigelse, også kortvarigt, hvilket kan være en trædesten til et fast arbejde.

Det synes jeg er vigtigt. Også set i lyset af, at vi har et fleksibelt arbejdsmarked med over 800.000 jobåbninger hvert år. Samtidig vil jeg gerne minde om, at vi står over for begyndende flaskehalse, som faktisk kan ende med at bremse opsvinget.

Derfor er det afgørende, at vores dagpengesystem understøtter, at ledige tager alt arbejde – også kortvarige job.

Dagpengekommissionens analyser fra oktober 2015 viste, at tre ud af fire faktisk havde mindre end fire måneders arbejde, når deres dagpengeperiode udløb – og at hver fjerde ikke havde haft bare én dags beskæftigelse.

Det var lige præcist den manglende beskæftigelse, som dagpengereformen skulle medvirke til at ændre. For vi ved, at jo mere den ledige arbejder undervejs i dagpengeperioden, jo færre opbruger i sidste ende dagpengereetten og risikerer helt at miste tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Den store udfordring med det gamle dagpengesystem var, at det på flere punkter ikke tilskyndede ledige til at tage beskæftigelse.

Med vedtagelsen af dagpengereformen blev der derfor lagt vægt på tre ting, der skulle gøre det mere attraktivt at tage alle job, også kortvarige:

For det første indførte vi en fleksibel genoptjening for både dagpenge og supplerende dagpenge, så beskæftigelse kan veksles til ydelse. Det styrker incitamentet til at tage flere former for beskæftigelse i løbet af dagpengeperioden.

For det andet indførte vi nye satsberegningsregler, så ledige ikke længere bliver straffet økonomisk, hvis de tager et kortvarigt job til en lavere løn.

Og *for det tredje* indførte vi en karens hver fjerde måned, der sender et klart signal til ledige om, at al beskæftigelse kan betale sig – også småjobs.

Samlet set betyder de nye regler, at ledige får et større incitament til at tage forskellige typer jobs.

Jeg mener dermed også, at de nye regler inklusive de nye satsberegningsregler lever op til intentionerne i aftalen.

Afslutning

Lad mig her til sidst samle op. Med gennemførelsen af dagpengereformen sikrer vi, at lediges incitament til at tage arbejde, også kortvarige job, styrkes.

Det er jeg tilfreds med, og jeg mener, at reglerne lever op til intentionerne bag aftalen mellem regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti.

De nye dagpengeregler fremmer dynamikken og mobiliteten på det danske arbejdsmarked til gavn for både lønmodtagere, arbejdsgivere og samfundet.

Vi har fundet en balanceret og langtidsholdbar løsning, der sikrer den nødvendige tryghed, ro og stabilitet på dagpengeområdet.

Lad os holde fokus på det og ikke stirre os blinde på de få tilfælde, hvor de nye satsberegningsregler ikke er en fordel.

Tak for ordet.